

LA SÈRIE 'EL INTERNADO' TORNA

La sèrie *El internado*, emesa per Antena 3 entre el 2007 i el 2010, tindrà un capítol especial de retrobament que s'estrenarà el 13 de juliol a Atreseries. Blanca Suárez, una de les protagonistes originals, no hi apareixerà.

PEDREROL RENOVA AMB ATRESMEDIA

Josep Pedrerol continuarà al capdavant de *Jugones*, que s'emet a La Sexta, i d'*El chiringuito de jugones* de Mega durant dues temporades més. El presentador ha renovat el contracte amb Atresmedia.

POSTVERITAT

El periodista i historiador Timothy Garton Ash durant la conferència al CCCB. MANOLO GARCIA

Crònica

TONI VALL
BARCELONA

Sobre la necessitat d'un nou Orwell i contra el populisme

El periodista Timothy Garton Ash reflexiona al CCCB sobre el mal moment de la llibertat d'expressió

“**M**olta gent sent que aquest certificat de naixement és fals”, és la frase que va pronunciar Donald Trump després que Barack Obama acredités que havia nascut als Estats Units, en contra del que el seu opositor republicà sostenia fins aleshores. La paraula clau de la frase és *sent*, no pas *creu* o *sap*, exemple paradigmàtic de les martingales retòriques, les famoses “veritats alternatives” –la postveritat, maleït concepte de moda– que l'administració Trump està encunant des que és al poder i també abans. L'exemple el posa Timothy Garton Ash durant la seva interessantíssima conferència al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona en el marc de la jornada inaugural de la cinquena edició del Dia Orwell, que se celebra ahir i avui i que està dedicada a la memòria de Carles Capdevila, el director fundador de l'ARA, a qui el CCCB tenia pensat proposar-li participar però que va morir abans de poder sentir la proposta.

Deriva negativa

Garton Ash, historiador i periodista britànic, pronuncia la conferència *Els atacs a la llibertat d'expressió*, un tema que coneix molt bé des que als anys 80 es va especialitzar en l'anàlisi i la recerca dels mecanismes de silenciament practicats

als règims comunistes de l'Europa de l'Est. Prou revelador resulta saber que la Stasi –la policia política de la RDA– tenia un informe sobre ell. No ha deixat d'investigar, publica un article setmanal molt llegit a *The Guardian* i acaba de publicar el llibre *Libertat de palabra* (Tusquets), on analitza la deriva profundament negativa que la llibertat d'expressió ha experimentat en les democràcies occidentals durant els últims deu anys. Té tot el sentit del món, doncs, que Garton Ash participi en una jornada dedicada a glossar i analitzar les aportacions que George Orwell va llegar al pensament i la civilització moderns. Encara més tenint en compte el profund i perenne abast de la seva obra més universal, *1984*, emmarcada en una societat distòpica basada en l'abús de poder, la limitació de llibertats, l'opressió i l'absència total de la llibertat d'expressió.

Els populismes, Trump, el Brexit, el Front Nacional francès, l'extrema dreta, Wilders a Holanda...

Salubritat
L'humor és un element necessari per diagnosticar la salut de la societat

Són diverses cares d'una mateixa moneda, que proposen, al seu torn, diversitat d'interpretacions i de personalitats que no sempre s'expliquen adequadament. Garton Ash ho coneix molt bé i té ganes de transmetre al públic que gairebé omple l'auditori reflexions útils. Comença reivindicant a fons la figura d'Orwell, a qui coneix bé des de fa més de quaranta anys i a qui atribueix un gran sentit de l'humor, un ingredient fonamental per diagnosticar la salubritat d'una societat: “Quan es pot fer broma sobre la diferència és símptoma que vivim en una societat sana”. Aquesta prova del cotó fluix ara resulta infructuosa en alguns dels països on ha viatjat Garton Ash fa poc, tant per elaborar el seu llibre com per presentar-lo. Assenyala la Xina, l'Índia, Turquia i Hongria com a casos especialment preocupants de pèrdua galopant del valor de la llibertat d'expressió. Ho atribueix a una “revolució contraliberal” empresa pels poders públics en determinats països amb la intenció de laminar

progressivament drets fonamentals. Així mateix, assenyala quina és l'arma més poderosa que tenen al seu abast: internet, les noves tecnologies i les xarxes socials. Tots, estris amb grans possibilitats de reforçar llibertats però també d'anar en contra seu: amenaces, coaccions, censura, limitació de drets de les dones, dels homosexuals, dels opositors polítics... Els exemples li surten sols, a Garton Ash.

No dubta tampoc a assenyalar clarament els que, a criteri seu, són agents rellevants en aquest ecosistema de drets minvants. Facebook, per exemple, que té dos mil milions d'usuaris habituals i que és capaç a través dels seus algorismes de decidir sobre publicacions i difusió de notícies. “Ells són els gats, nosaltres els ratolins”, argumenta. ¿Més exemples d'actituds perniciosos? L'autocensura. Com la que emana dels mitjans de comunicació d'ençà de la matança de *Charlie Hebdo*. O la que va practicar la televisió nacional turca emetent un documental sobre pingüins en ple esclat de les protestes populars del 2013.

Receptes? “Ja sabem que no poden ser objectius, però caldria que com a mínim els mitjans de comunicació fossin fiables”, destaca. I posa el dit a la nafra: “Escriure un comentari en un diari digital és gratuït, però escriure l'article és car”, caldria, doncs, que els models de negoci dels diaris s'allunyessin de la dictadura del “clic”, del sensacionalisme, el partidisme i el morbo. I recomana treballar en contra de “la fallida del mercat de les idees que estem patint”. “Cal un nou Orwell per enderrocar la narrativa simplista i el populisme”. ■